

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

PLENUMVERGADERING

SÉANCE PLÉNIÈRE

woensdag

mercredi

15-01-2003

15-01-2003

18:05 uur

18:05 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

INHOUD

SOMMAIRE

Berichten van verhindering	1	Excusés	1
WETSONTWERP EN	1	PROJET ET PROPOSITIONS DE LOI	1
WETSVOORSTELLEN			
Wetsontwerp tot wijziging van sommige aspecten van de wetgeving met betrekking tot de inrichting en de werkwijze van de afdeling wetgeving van de Raad van State (2131/1 tot 9)	1	Projet de loi modifiant certains aspects de la législation relative à l'organisation et au fonctionnement de la section de législation du Conseil d'Etat (2131/1 à 9)	1
- Wetsvoorstel van de heer Geert Bourgeois tot wijziging van de gecoördineerde wetten op de Raad van State met het oog op de bekendmaking van de adviezen van de afdeling wetgeving en de wijziging van de wijze van verdeling van de verzoeken om advies aan de afdeling wetgeving (1644/1 en 2)	1	- Proposition de loi de M. Geert Bourgeois modifiant les lois coordonnées sur le Conseil d'Etat en vue de la publication des avis de la section de législation et de la modification des modalités de la répartition des demandes d'avis adressées à cette section (1644/1 et 2)	1
- Wetsvoorstel van de heren Bart Laeremans en Gerolf Annemans tot aanpassing van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, aan het communautair evenwicht (1751/1 en 2)	1	- Proposition de loi de MM. Bart Laeremans et Gerolf Annemans adaptant les lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées le 12 janvier 1973, à l'équilibre communautaire (1751/1 et 2)	1
<i>Algemene bespreking</i>	1	<i>Discussion générale</i>	1
<i>Sprekers: Tony Smets</i> , rapporteur, <i>Hugo Coveliers</i> , voorzitter van de VLD-fractie, <i>Antoine Duquesne</i> , minister van Binnenlandse Zaken		<i>Orateurs: Tony Smets</i> , rapporteur, <i>Hugo Coveliers</i> , président du groupe VLD, <i>Antoine Duquesne</i> , ministre de l'Intérieur	
<i>Bespreking van de artikelen</i>	9	<i>Discussion des articles</i>	9
Wetsvoorstel van de heer Olivier Chastel, mevrouw Joke Schauvliege, de heer Dirk Van der Maelen, mevrouw Muriel Gerkens en de heren Joos Wauters en Raymond Langendries tot wijziging van de wet van 22 maart 1995 tot instelling van federale ombudsmannen (2023/1 tot 4)	10	Proposition de loi de M. Olivier Chastel, Mme Joke Schauvliege, M. Dirk Van der Maelen, Mme Muriel Gerkens et MM. Joos Wauters et Raymond Langendries modifiant la loi du 22 mars 1995 instaurant des médiateurs fédéraux (2023/1 à 4)	10
- Wetsvoorstel van de heer Gerolf Annemans tot wijziging van de wet van 22 maart 1995 tot instelling van federale ombudsmannen (2024/1 en 2)	10	- Proposition de loi de M. Gerolf Annemans modifiant la loi du 22 mars 1995 instaurant des médiateurs fédéraux. (2024/1 et 2)	10
<i>Algemene bespreking</i>	10	<i>Discussion générale</i>	10
<i>Bespreking van de artikelen</i>	11	<i>Discussion des articles</i>	11
<i>Spreker: Hugo Coveliers</i> , voorzitter van de VLD-fractie		<i>Orateur: Hugo Coveliers</i> , président du groupe VLD	
Wetsvoorstel van de dames Karine Lalieux, Muriel Gerkens en Leen Laenens en de heer Raymond Langendries tot reglementering van de boekenprijs (2075/1 tot 4)	12	Proposition de loi de Mmes Karine Lalieux, Muriel Gerkens et Leen Laenens et M. Raymond Langendries réglementant le prix du livre (2075/1 à 4)	12
- Wetsvoorstel van de heer Servais Verherstraeten en de dames Trees Pieters en Simonne Creyf tot reglementering van de boekenprijs (2074/1 en 2)	12	- Proposition de loi de M. Servais Verherstraeten et Mmes Trees Pieters et Simonne Creyf réglementant le prix du livre (2074/1 et 2)	12
<i>Sprekers: Daniel Bacquelaïne</i> , voorzitter van de MR-fractie, <i>Karine Lalieux</i> , <i>Frieda Brepoels</i> , voorzitter van de VU&ID-fractie, <i>Servais Verherstraeten</i> , <i>Hugo Coveliers</i> , voorzitter van de VLD-fractie		<i>Orateurs: Daniel Bacquelaïne</i> , président du groupe MR, <i>Karine Lalieux</i> , <i>Frieda Brepoels</i> , présidente du groupe VU&ID, <i>Servais Verherstraeten</i> , <i>Hugo Coveliers</i> , président du groupe VLD	

PLENUMVERGADERING**SÉANCE PLÉNIÈRE**

van

du

WOENSDAG 15 JANUARI 2003

MERCREDI 15 JANVIER 2003

18:05 uur

18:05 heures

De vergadering wordt geopend om 19.30 uur door de heer Herman De Croo, voorzitter.
La séance est ouverte à 19.30 heures par M. Herman De Croo, président.

Tegenwoordig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering:
Ministre du gouvernement fédéral présent lors de l'ouverture de la séance:
Antoine Duquesne.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij zullen in bijlage bij het integraal verslag van deze vergadering opgenomen worden.
Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises en annexe du compte rendu intégral de cette séance.

**Berichten van verhindering
Excusés**

Dirk Van Der Maelen, Luc Sevenhans, André Schellens, wegens ziekte / pour raison de santé;
Léon Campstein, Stef Goris, Mirella Minne, Peter Vanhoutte, met zending buitenlands / en mission à l'étranger.

Wetsontwerp en wetsvoorstellen**Projet et propositions de loi**

01 Wetsontwerp tot wijziging van sommige aspecten van de wetgeving met betrekking tot de inrichting en de werkwijze van de afdeling wetgeving van de Raad van State (2131/1 tot 9)

- Wetsvoorstel van de heer Geert Bourgeois tot wijziging van de gecoördineerde wetten op de Raad van State met het oog op de bekendmaking van de adviezen van de afdeling wetgeving en de wijziging van de wijze van verdeling van de verzoeken om advies aan de afdeling wetgeving (1644/1 en 2)

- Wetsvoorstel van de heren Bart Laeremans en Gerolf Annemans tot aanpassing van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, aan het communautaire evenwicht (1751/1 en 2)

01 Projet de loi modifiant certains aspects de la législation relative à l'organisation et au fonctionnement de la section de législation du Conseil d'Etat (2131/1 à 9)

- Proposition de loi de M. Geert Bourgeois modifiant les lois coordonnées sur le Conseil d'Etat en vue de la publication des avis de la section de législation et de la modification des modalités de la répartition des demandes d'avis adressées à cette section (1644/1 et 2)

- Proposition de loi de MM. Bart Laeremans et Gerolf Annemans adaptant les lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées le 12 janvier 1973, à l'équilibre communautaire (1751/1 et 2)

**Algemene bespreking
Discussion générale**

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

01.01 Tony Smets, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het voorliggend ontwerp, dat ertoe strekt de organisatie en de werking van de afdeling wetgeving van de Raad van State te hervormen, is het onderwerp geweest van een uitvoerige commissiebespreking. De aanleiding tot deze hervorming is tweeledig.

Vooreerst is er de vaststelling dat het wetgevend werk vertraging oploopt, niet alleen omdat de termijnen waarbinnen aan de Raad van State afdeling wetgeving een advies wordt gevraagd niet in acht worden genomen, maar ook omdat de voorgeschreven vormvereisten inzake de adviezen al te vaak te strikt worden toegepast.

Vervolgens is er de bekommernis van de Raad van State dat zijn afdeling Wetgeving over te weinig mankracht beschikt om de enorme toename van het aantal adviesaanvragen, die deze afdeling worden voorgelegd, op een doeltreffende wijze op te vangen. De samenstelling van drie onderdelen van de Raad van State en de procedure met betrekking tot de adviesaanvraag en de adviesverlening worden dan ook ingrijpend gewijzigd. Zo gaan er tien leden van het coördinatiebureau naar het auditoraat, waar zij bij voorrang in de afdeling wetgeving zullen worden ingezet. Ook de griffie zal met twee eenheden worden versterkt. Uit de overgang van tien referendarissen naar het auditoraat vloeit voort dat de deelname aan de werking van de afdeling wetgeving, evenals de uitwerking en de verspreiding van de beginselen van wetgevingstechniek, niet meer voorkomen onder de opdrachten van het coördinatiebureau. Deze uitwerking en verspreiding zijn immers nauw verbonden met de activiteiten van de afdeling wetgeving en worden daarom voortaan aan het auditoraat opgedragen.

In dit verband moet er worden opgemerkt dat, in zoverre de nodige middelen worden toegekend, de leden van het auditoraat eveneens belast zullen worden met het bijhouden, bewaren en ter beschikking stellen van de documentatie betreffende rechtspraak van de afdeling wetgeving.

Wat betreft de adviezen, en meer bepaald de dienovereenkomstige termijnen, zullen de volgende regelingen ingang vinden. De termijnen gaan in op de eerste werkdag na die van de inschrijving op de rol. De werkdag is de dag die noch een zaterdag, noch een zondag, noch een feestdag is. De vervaldag is in de termijn begrepen. Is die dag geen werkdag, dan verstrijkt de termijn op de eerstvolgende werkdag. Voor het advies gevraagd binnen een termijn van één maand, is geen beraadslaging van de regering over de adviesaanvraag meer nodig.

Het advies mag daarenboven beperkt zijn tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, de rechtsgrond en de te vervullen vormvereisten. Voor het advies gevraagd op korte termijn wordt de termijn van 3 dagen op 5 dagen gebracht. Het advies beperkt zich tot de 3 voornoemde punten. Voor het verstrijken van de termijn kan de adviesaanvrager en hij alleen deze verlengen. In geval van adviesaanvragen met een termijn staat een eventueel

01.01 Tony Smets, rapporteur: La section de législation du Conseil d'Etat est réformée pour deux raisons. D'une part, les délais dans lesquels des avis sont demandés au Conseil ne sont pas respectés et les formalités sont souvent appliquées trop strictement. D'autre part, le Conseil d'Etat estime que sa section de législation dispose de trop peu de personnel.

Des changements très importants vont être apportés au fonctionnement du Conseil d'Etat. Dix membres du bureau de coordination vont être transférés à l'auditorat et le greffe va être renforcé de deux unités. Cette réforme ira de pair avec des glissements de compétences du bureau de coordination vers l'auditorat, lequel s'occupera de tous les aspects de la section de législation.

Les délais de demande d'avis et d'octroi d'avis seront adaptés. Ils commenceront à courir le premier jour ouvrable après l'inscription au rôle, et l'échéance sera désormais comprise dans ce délai. Un avis qui devra être prêt dans le mois ne nécessitera plus de délibération du gouvernement et pourra être plus concis qu'auparavant. Le délai pour rendre un avis à court terme passera de trois à cinq jours et cet avis sera désormais limité aux points essentiels. Seule l'instance demandeuse de l'avis pourra prolonger ce délai. En cas de demandes d'avis dans un délai fixé, l'avis pourra être donné avant que toutes les formalités soient remplies. Le Conseil devra cependant, dans ce cas, indiquer quelles formalités devront encore être remplies. Si l'avis n'est pas prêt dans le délai demandé, l'obligation de recueillir l'avis de la section de législation du Conseil d'Etat ne sera plus de rigueur,

niet voldoen aan de vormvereisten niet in de weg dat er advies wordt gegeven. In dat geval zal de Raad van State in zijn advies wijzen op de vormvereisten die nog vervuld moeten worden. In het geval het advies gevraagd wordt binnen een termijn van een maand, komt het de auditeur toe om aan de gemachtigde persoon onmiddellijk de vormvereisten te signaleren die, naar zijn oordeel, niet vervuld zijn. Indien het advies niet is meegedeeld binnen de gevraagde, eventueel verlengde termijn, wordt de aanvraag wanneer het gaat om een ontwerp van reglementair besluit aan de Raad van State onttrokken en wordt er voorbijgegaan aan de verplichting om het advies van de afdeling wetgeving in te winnen. Deze laatste regeling is echter niet van toepassing voor een ontwerp van wet, decreet of ordonnantie. Een advies wordt vertaald binnen een termijn van ten hoogste 15 dagen, die ingaat de dag dat het advies in één taal wordt meegedeeld. Vermeldenswaardig is nog dat er uitdrukkelijk wordt bepaald dat de afdeling wetgeving van de Raad van State niet enkel de gemachtigde ambtenaar of de vertegenwoordiger van de minister vragen zal mogen stellen of horen maar ook de gemachtigde van de voorzitter van een wetgevende vergadering als het om een voorstel gaat dat door een of verscheidene leden van zijn assemblee werd ingediend. Tot slot stelt het ontwerp dat de mededeling van het eentalig advies in aanmerking zal worden genomen voor de berekening van de termijnen, terwijl het advies zelf per post, per bode, per fax of per elektronische post zal worden meegedeeld. De mededeling per fax of per elektronische post moet naderhand schriftelijk worden bevestigd.

Dit nieuwe concept inzake de organisatie en de werking van de afdeling wetgeving van de Raad van State maakt dat er én wordt tegemoetgekomen aan de bezorgdheden van de regeringen én een antwoord wordt geboden aan de door de Raad van State geformuleerde bekommerning dat het personeelstekort binnen de afdeling wetgeving een van de voornaamste oorzaken is voor de niet-naleving van de voorgeschreven termijnen.

Tijdens de bespreking van voorliggend ontwerp werd een aantal bijkomende opmerkingen gemaakt. Volgens een lid zouden de adviezen van de Raad van State afdeling wetgeving jaarlijks moeten worden gebundeld en gepubliceerd in een Bulletin van Adviezen van de Raad van State. De eerste voorzitter van de Raad van State zou per departement de vraag tot adviesverlening afwisselend aan een Nederlandstalige en een Franstalige kamer moeten toewijzen.

Een ander lid dat zich enigszins in deze laatste gedachte kon inschrijven, opperde daarentegen de regeling waarbij al de kamers a priori tweetalig zouden zijn maar waarvan de voorzitter tot een andere taalrol zou behoren dan de andere leden van de betrokken kamer. De belangrijkste grief jegens het ontwerp was dat de Raad van State afdeling wetgeving zal worden gedwongen een advies uit te brengen zonder dat de onderscheiden voorgeschreven overlegprocedures zouden zijn nageleefd.

Tot slot stipte een collega aan dat de adviesverlening door de Raad van State niet alleen een zaak van de regering is, maar ook van het Parlement. Daarom somde de betrokkene een aantal verregaande implicaties op die de verplichte inperking van het onderzoek zal meebrengen.

sauf pour un projet de loi, de décret ou d'ordonnance. Tout avis devra être traduit dans les quinze jours.

A partir de maintenant, le Conseil d'Etat pourra aussi interroger le président d'une assemblée législative ou son délégué lorsqu'une proposition émanera de son assemblée.

Le délai sera calculé sur la base de la communication de l'avis unilingue. Cette communication pourra se faire par courrier, par messenger, par télécopie ou par courriel. Dans ces deux derniers cas, la communication devra être confirmée par écrit.

Au cours de la discussion du projet, un certain nombre de remarques ont encore été formulées.

Les avis du Conseil d'Etat devraient être, chaque année, rassemblés et publiés et la demande d'avis devrait être attribuée à tour de rôle à une chambre d'expression française et à une chambre d'expression néerlandaise. Un autre membre était d'avis que toutes les chambres devraient être *a priori* bilingues et a exprimé la crainte que des avis puissent désormais être émis sans que les procédures de concertation ne soient respectées. Un membre a également rappelé que le Conseil d'Etat rend ses avis à l'adresse non seulement du gouvernement mais également du Parlement.

Le ministre a souligné que le gouvernement n'avait jamais eu l'intention de se priver de l'avis du Conseil d'Etat. Au contraire, la volonté du gouvernement est d'utiliser de façon optimale ce conseiller et de lui permettre de se consacrer à l'essentiel. Des efforts sont fournis afin d'accélérer la publication des avis, notamment en étudiant les possibilités offertes par internet.

In zijn antwoord stipte de minister aan dat de regering nooit van plan is geweest af te zien van de adviesverlening van de Raad van State. Integendeel, de regering wenst zo optimaal mogelijk een beroep te doen op de Raad van State, die de kans wordt geboden zich met het essentiële bezig te houden. Het is evenmin de bedoeling de administratieve en budgettaire vormvereisten te omzeilen. Dat de Raad van State om een advies wordt verzocht, nog voor deze vormvereisten zijn vervuld, betekent niet dat ze zomaar over het hoofd mogen worden gezien.

Inzake de publicatie van de adviezen van de afdeling wetgeving van de Raad van State heeft de minister meegedeeld dat er terzake inspanningen worden geleverd, maar dat op dat vlak omzichtig en in dialoog met de Raad van State vooruitgang moet worden geboekt. Zo wordt heden nagegaan of deze adviezen door middel van moderne communicatiemiddelen, met name via het internet, ter beschikking kunnen worden gesteld.

Het geformuleerde voorstel met betrekking tot de verdeling van de zaken tussen de Nederlandstalige en de Franstalige kamers verkreeg van de minister geen goedkeuring, en wel omdat deze aangelegenheid in de eerste plaats tot de voorrechten van de eerste voorzitter behoort. De voorgestelde regeling zou overigens de organisatorische onafhankelijkheid van de Raad van State aantasten. De ingewikkeldste zaken worden trouwens behandeld door de verenigde kamers van de afdeling wetgeving, die strikt paritair zijn samengesteld.

Tot slot benadrukte de minister dat de voornaamste doelstelling van voorliggend wetsontwerp erin bestaat de afdeling wetgeving van de Raad van State de mogelijkheid te bieden om betere adviezen te verlenen in een kortere termijn.

Wat de stemming betreft, heeft de commissie voor de Binnenlandse Zaken eenparig beslist af te wijken van artikel 18 punt 4.a)bis van het Reglement van de Kamer en heeft het geheel van het wetsontwerp, aldus gewijzigd, eenparig aangenomen.

Tot daar, geachte collega's, het overzicht van de commissiewerkzaamheden, waarvan ik de eer had het verslag te mogen uitbrengen.

De **voorzitter**: De collega's Bourgeois en Viseur zijn verdwenen. Mijnheer Coveliers, u moet de spreektijd van deze twee collega's niet tot de uwe maken.

01.02 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik zal geen misbruik maken van deze ruime spreektijd, vooral omdat ik dat daarnet heb beloofd aan de vertegenwoordigers van de media, waarmee men af en toe toch eens goed moet staan. Ik tracht mijn belofte te houden. Er zullen trouwens ook geen onderbrekingen zijn, zodat ik geen bijkomende spreektijd kan vragen. Ik denk dat de samenvatting die de heer Smets heeft gegeven, een zeer degelijke en allesomvattende samenvatting is.

Mijnheer de minister, ik wil alleen het woord nemen omdat het soms wordt voorgesteld alsof dit ontwerp een onafhankelijk adviesorgaan zou muilkorven.

La distribution des dossiers entre les chambres relève, selon le ministre, des prérogatives du premier président, auxquelles il ne peut être porté atteinte afin de garantir l'autonomie organisationnelle du Conseil. Les dossiers les plus complexes doivent d'ailleurs être examinés par les chambres réunies, dont la composition est rigoureusement paritaire.

Pour le ministre, l'objectif principal du projet de loi est de permettre que de meilleurs avis soient rendus dans un délai plus bref.

Le projet de loi a été adopté à l'unanimité en commission de l'Intérieur.

01.02 Hugo Coveliers (VLD): Ce projet est parfois présenté comme une tentative visant à museler le Conseil d'Etat, ce qui n'est absolument pas le cas. L'objectif consiste à rendre le Conseil d'Etat plus efficace et à mettre l'accent sur la mission principale de la section de législation: rendre des avis.

Le contrôle préventif a lieu lorsque le processus décisionnel

Ik hoop in een tijdspanne van een tiental minuten te kunnen bewijzen dat dit niet zo is en dat het integendeel de bedoeling is om te trachten op een efficiënte manier de werkzaamheden van de Raad van State mogelijk te maken.

De voornaamste taak van de afdeling wetgeving van de Raad van State bestaat er immers in adviezen te geven. Soms geeft zij verplicht advies, soms wanneer men het nodig acht om die adviezen te vragen.

Er is ook een duidelijk verband tussen de werkzaamheden van de afdeling administratie en de afdeling wetgeving. Ik hoef daarop ook niet verder in te gaan. De discussie is reeds lang gevoerd op het ogenblik dat men erover sprak te splitsen en voor de Raad van State het cassatierecht tot haar administratief recht te maken. In ieder geval is het zo dat er van de adviezen ruim gebruikgemaakt wordt bij de afdeling administratie, wat logisch is.

Het probleem is natuurlijk dat de preventieve toetsing die de Raad van State doet, gebeurt wanneer de politieke besluitvorming al zeer ver gevorderd is. De wetgever, naar ik denk terecht, gaat ervan uit dat de Raad van State de uiteindelijke tekst moet toetsen, niet een oorspronkelijk voorontwerp, maar een uiteindelijke tekst die tot stand komt. Daarbij is onze rechtsorde, voornamelijk op administratiefrechtelijk vlak, toch erg complex geworden. Ik denk aan de toenemende internationalisering van het recht, de implementatie van een aantal richtlijnen, dwingende en andere, een grotere techniciteit, gelukkigerwijs ook een groeiende aandacht voor grondrechten, opeenvolgende staatshervormingen en daarmee samenhangende bevoegdheidsverdelende regelingen. Die brengen mee dat een ontwerp dat voor advies wordt voorgelegd eigenlijk aan een steeds grondiger onderzoek moet worden onderworpen, maar ook – en dat is belangrijk – dat het aantal adviesaanvragen op exponentiële wijze is gestegen.

Het is één zaak dat er een kwantitatieve toename is van het aantal adviesaanvragen bij de afdeling wetgeving van de Raad van State, een ander element is het groot aantal aanvragen om spoedbehandelingen. Wij maken dat trouwens ook in dit halfroond mede dat dit vrij veel gebeurt. Sinds de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, waarbij de overheden ertoe worden verplicht te motiveren waarom zij niet de door hen ontworpen teksten voor advies aan de afdeling wetgeving wensen voor te leggen en de deugdelijkheid van die motivering door de rechter later kan worden getoetst, is het aantal adviesaanvragen binnen een termijn van ten hoogste drie dagen sterk toegenomen.

Naast die door de wetgever bepaalde termijn van drie dagen, werd de afdeling Wetgeving eveneens geconfronteerd met adviesaanvragen waarin nog diverse andere termijnen werden vermeld. Er zijn adviesaanvragen waar, gelet op de concrete omstandigheden van de zaak, om een advies werd verzocht binnen de meest uiteenlopende termijnen, gaande van tien dagen, een maand, twee of drie maanden, of waarin zelfs een advies werd gevraagd tegen een uiterste datum.

De wetgever heeft op 4 augustus 1996 een einde willen maken aan de mogelijkheid om een advies te vragen binnen de door de

politique est déjà bien avancé. Le législateur part du principe que le Conseil d'Etat doit pouvoir contrôler le règlement sous la forme où il va finalement voir le jour. La législation s'est fortement complexifiée. L'examen des dossiers se fait plus en profondeur, le nombre de demandes d'avis a fortement augmenté, en particulier le nombre de demandes en urgence. En raison de l'obligation, établie par la loi du 9 août 1980, imposée aux différentes autorités de fournir la motivation pour laquelle ils n'ont pas soumis leurs textes de projet pour avis, le nombre de demandes d'avis dans les trois jours a fortement augmenté. En outre, la section de législation se voit confrontée à des demandes d'avis mentionnant des délais divers. La loi du 4 août 1996 tendait à mettre un terme à cette pratique. Cette loi a introduit un nouveau délai d'un mois ne nécessitant pas de motivation, mais requérant par contre une délibération au sein du gouvernement. L'objectif poursuivi était de faire baisser le nombre de demandes d'avis à rendre dans un délai d'un mois. Cet objectif a été réalisé dans une certaine mesure au niveau fédéral, mais pas au niveaux communautaire et régional car le principe de collégialité requiert une délibération pour quasiment chaque arrêté réglementaire. L'instauration de ce nouveau délai n'a pas mené à la diminution du nombre de demandes d'avis dans les trois jours, mais bien à une forte baisse des demandes d'avis sans délai. En conséquence, il est pratiquement impossible pour la section de législation de traiter également les demandes d'avis dans le mois en respectant effectivement cette période.

Ce système ne fonctionne donc pas bien. Il ralentit le processus décisionnel politique et surcharge la section de législation. Pour le gouvernement, la rapidité d'un

betrokken overheid gewenste en vrij door haar bepaalde termijn. Vanaf dan kan iedere overheid die het aangewezen acht om een advies te verzoeken binnen een bepaalde termijn, dat enkel doen op een door de wetgever vastgestelde termijn. Een nieuwigheid wat dat betreft, was de termijn van ten hoogste één maand, waar geen motivering voor vereist is, maar wel een beraadslaging binnen de regering. Het was toen duidelijk de bedoeling dat de betrokken regering terzake een zeker beleid zou voeren en niet in alle gevallen zou instemmen met een adviesaanvraag op één maand, daar een regering geacht wordt om op een globaal niveau in te schatten welke ontwerpen dringend en welke minder dringend zijn. De vereisten van beraadslaging door de regering zou zo op zijn minst een procedurele rem moeten zijn op de adviesaanvragen op één maand.

We stellen vast dat op federaal niveau deze rem nog tot op zekere hoogte heeft gewerkt. Op het niveau van de Gemeenschappen en de Gewesten echter was deze rem in grote mate onwerkzaam. Ze was dit, omdat in de gemeenschaps- en gewestregeringen de collegialiteitsregel ertoe leidt dat haast elk reglementair besluit aan deze regeringen moet worden voorgelegd, zodat men in één adem – men moest toch overleggen in de regering – kon beslissen het advies op één maand te vragen. Er zijn zelfs ontwerpen bekend waarin reeds stond dat men het advies op één maand zou vragen na beraadslaging.

De invoering van een nieuwe termijn van één maand heeft in concreto dus niet geleid tot een vermindering van het aantal adviesaanvragen op drie dagen. Het leidde echter wel tot een drastische inkrimping van de adviesaanvragen zonder termijn. Dit kan in hoofdzaak worden verklaard door het feit dat er vóór 1996 in ruime mate een praktijk bestond om, zoals reeds aangestipt, op officieuze wijze een advies te vragen op een bepaalde termijn of tegen een bepaalde datum, ook al vond deze praktijk geen steun in de wet. Met andere woorden, het grote aantal adviesaanvragen binnen een termijn van ten hoogste één maand, gecombineerd met het nog steeds aanzienlijke aantal spoedeisende adviesaanvragen binnen een termijn van ten hoogste drie dagen maakt het voor de afdeling wetgeving bijna ondoenbaar om de eerstgenoemde categorie van adviesaanvragen strikt binnen de termijn van één maand af te handelen en er een gedetailleerd onderzoek aan te wijden. De adviesaanvragen op één maand sleepten in de meeste gevallen dan ook langer aan dan een maand. Het gebeurt zelfs dat de termijn van één maand al is overschreden, terwijl de auditeur nog niet is kunnen beginnen met het onderzoek van de zaak.

Dit alles toont aan dat de door de wetgever uitgewerkte termijnregeling niet naar behoren functioneert en dat het doel dat men hiermee voor ogen had, namelijk het inperken van het aantal adviesaanvragen, niet is bereikt. Het gaat dan om adviesaanvragen binnen een bepaalde termijn. Het uitblijven van adviezen irriteert de adviesaanvragers, omdat het voor hen een structurele vertraging betekent in het politieke besluitvormingsproces. De overbevraging van de afdeling wetgeving vormt een bron van ergernis voor de leden van deze afdeling. Ze doet dat vooral, omdat de diepgang van het juridisch onderzoek dat aan elk afzonderlijk dossier kan worden besteed, steeds afneemt en stilaan een kritische drempel dreigt te bereiken.

système prime souvent la qualité. La société actuelle demande également que les décisions soient prises avec diligence. Ce projet répond dès lors à ces attentes.

Les objections relatives à la possibilité de se soustraire à la demande d'avis de la section de législation lorsque l'avis n'est pas délivré en temps opportun semblent peu fondées dans la pratique, car le contrôle de la qualité juridique du processus décisionnel peut tout aussi bien être exercé au sein de l'administration concernée.

La mesure visant à transférer dix membres du bureau de coordination vers l'auditorat est positive, le nombre d'auditeurs chargés de traiter le flux d'avis étant actuellement insuffisant. L'importance du volume de travail retarde l'émission des avis et a une incidence négative sur leur qualité. L'adjonction de dix référendaires a pour conséquence que le bureau de coordination ne doit plus participer aux travaux de la section de législation. Le bureau de coordination est complété par plusieurs documentalistes qui prendront en charge la rédaction des notes de documentation pour chaque dossier. Les référendaires restants pourront dès lors être affectés au contrôle de cette mission et des banques de données juridiques. Pour terminer, on s'attellera à la publicité des avis du Conseil d'Etat.

Pour toutes ces raisons, notre groupe soutient ce projet.

Ik wil hierbij nog opmerken dat sommige overheden te vaak de afdeling wetgeving als een van de vele adviesorganen zien die zij moeten raadplegen. Ze beschouwen haar niet zelden als een onvermijdelijk en liefst zo snel mogelijk te nemen klip. Niet het streven naar een kwaliteitsvolle regeling staat daarbij dan centraal, maar wel de spoedige totstandkoming van de regelgeving, zonder dat al te veel juridische barrières worden opgeworpen. Men kan hier – ik denk terecht – tegen opwerpen dat de huidige samenleving een snelle besluitvorming verwacht en dat het vanuit politiek-maatschappelijk oogpunt in vele gevallen moeilijk aanvaardbaar is dat een juridisch advies over een ontwerp al te lang op zich laat wachten, zeker wanneer nadien blijkt dat er geen substantieel juridische problemen in de tekst schuilen.

Dit ontwerp komt dan ook tegemoet aan deze legitieme verzuchtingen. De nieuwe termijnregelingen – zoals ze geschetst werden door collega Smets – zullen komaf maken met de verschillende visies die de onderscheiden overheden er dienaangaande momenteel op nahouden. Een aantal collega's nemen, wanneer het gaat om een ontwerp van reglementair besluit, hoofdzakelijk aanstoot aan het feit dat de adviesaanvraag van de Raad van State kan worden onttrokken indien het advies niet is meegedeeld binnen de gevraagde eventueel verlengde termijnen.

De praktijk toont nochtans aan dat in een beduidend aantal gevallen het toezicht op de juridische en wetgevingstechnische kwaliteit van een tekst net zo goed op een meer efficiënte wijze gerealiseerd kan worden binnen de betrokken administratie. De maatregel om tien leden van het coördinatiebureau over te brengen naar het auditoraat waar zij bij voorrang in de afdeling wetgeving zullen worden ingezet, kan in deze context alleen maar worden toegejuicht.

Het stemt immers tot nadenken dat op dit ogenblik voor het onderzoek van alle ontwerpen die door de federale overheid, de Gemeenschappen en de Gewesten voor advies worden voorgelegd slechts dertien auditeurs kunnen worden ingezet. De verdeling van de dossiers onder de auditeurs gebeurt weliswaar volgens de inhoudelijke materie maar voor één auditeur omvatte deze materie in de regel nog steeds verschillende ministeriële departementen. Het onvermijdelijk gevolg van dit beperkt aantal auditeurs in de afdeling wetgeving is dan ook de opbouw van een achterstand in de behandeling van de dossiers en het verlenen van adviezen. Het hoeft verder geen betoog dat de toenemende werklast van de afdeling wetgeving een reële bedreiging vormt voor de kwaliteit en de diepgang van haar adviezen. Hierbij mag immers niet uit het oog worden verloren dat de Raad verplicht is om advies uit te brengen maar dat hij in beginsel evenzeer verplicht is om een substantieel juridisch beredeneerd advies te geven.

De voorgestelde auditoraatsuitbreiding doorheen de toevoeging van tien referendarissen brengt eveneens mee dat in de toekomst het coördinatiebureau niet meer zal deelnemen aan de werking van de afdeling wetgeving. Ook dit vormt een positief gegeven. In het verleden is er reeds menigmaal op het feit gewezen dat het dubbel onderzoek door het coördinatiebureau en het auditoraat in veel gevallen de efficiënte afhandeling van een dossier niet ten goede komt. Traditioneel is er wel een taakverdeling tussen deze beide geledingen van de Raad van State in die zin dat het

coördinatiebureau zich inlaat met de samenstelling van de documentatie, de wetgevingstechnische opmerkingen alsook met de voorafgaande vormvereisten terwijl het auditoraat de inhoudelijke juridische aspecten onderzoekt. Dit neemt echter niet weg dat zowel de auditeur als de referendaris in kwestie hetzelfde dossier moeten onderzoeken. Bovendien gebeurt het dat de auditeur zijn onderzoek moet aanvatten terwijl de nota van het coördinatiebureau nog niet klaar is zodat de auditeur nog niet beschikt over de documentatie en zelf nog eens extra de nodige opzoekingen moet doen. Dit ontwerp, mijnheer de minister, maakt dan ook terecht een einde aan dit dubbel onderzoek. In de plaats zal het coördinatiebureau met een aantal documentalistinnen die voldoende vertrouwd moeten zijn met de informaticasystemen en de juridische heuristiek zodoende dat zij op een adequate wijze zullen kunnen instaan voor de samenstelling van documentatienota's voor elk dossier. De resterende referendarissen kunnen dan worden belast met het toezicht op deze taken en op de juridische databanken die het coördinatiebureau onderhoudt.

Het is bovendien zeer positief dat er uiteindelijk werk zal worden gemaakt van de openbaarheid van de adviezen van de afdeling wetgeving van de Raad van State zodat zij samen met de arresten die nu reeds op het internet worden gepubliceerd een geheel zullen vormen en zowel voor beleidsmakers, voor de controleurs van het beleid – het Parlement – en voor juristen een belangrijke bron van informatie zullen zijn bij hun taak. Om al deze redenen, mijnheer de minister, zullen wij dan ook de tekst die ik getracht heb binnen tien minuten te becommentariëren – ik ben even verder gegaan maar ik had de toelating van de voorzitter en de media hebben het nog niet zo ver gebracht dat ze dat ook nog kunnen bepalen, voorzitter – goedkeuren.

De **voorzitter**: Er moeten daar enkele afspraken zijn waar ik onwetend van ben. Dit gezegd zijnde, mijnheer Coveliers, dank u voor uw bondigheid.

01.03 Antoine Duquesne, ministre: Monsieur le président, avec votre autorisation, je répondrai de mon banc car je n'ai que deux mots à dire.

Tout d'abord, je remercie M. Smets pour son excellent rapport qui démontre que nous avons eu une discussion sérieuse et enrichissante en commission, ce qui me dispense de répéter ces justifications en séance plénière.

Ensuite, je me réjouis que ce projet soit examiné aujourd'hui en séance plénière de la Chambre, ce qui me laisse espérer qu'il pourra être adopté par le Parlement avant la fin de la législature. En effet, il s'agit d'un projet important qui donne au Conseil d'Etat des moyens supplémentaires, qui restructure l'organisation de ses services – ce qui devrait lui permettre d'atteindre une plus grande efficacité encore – et qui permet de concilier deux préoccupations légitimes, à savoir que la section de législation puisse jouer pleinement son rôle de conseiller utile et nécessaire de manière à avoir les textes les meilleurs, conformes à nos engagements internationaux et à la loi lorsqu'il s'agit d'arrêtés et, dans le même temps, que l'exécutif puisse disposer de ces avis dans un délai raisonnable dans un monde où les choses vont de plus en plus vite.

Je tiens à préciser que j'ai eu un dialogue très fructueux avec le

01.03 Minister **Antoine Duquesne**: Ik dank de heer Tony Smets voor zijn uitstekend verslag en het verheugt me dat mijn ontwerp in plenaire vergadering van de Kamer aan bod komt, wat me doet verhoppen dat het voor het einde van de zittingsperiode door het Parlement zal worden aangenomen. Dit ontwerp strekt ertoe de Raad van State te hervormen om de instelling efficiënter te maken, door haar meer middelen te geven. Het streeft een dubbel doel na: ervoor zorgen dat de afdeling wetgeving haar rol ten volle kan spelen, zodat we over de best mogelijke teksten beschikken die in overeenstemming zijn met onze internationale verplichtingen en met de wet, wanneer het om besluiten gaat, én ervoor zorgen dat de adviezen binnen een

Conseil d'Etat; c'est ensemble que nous avons trouvé cette solution équilibrée.

Monsieur le président, j'ajoute qu'à la suite de la suggestion de deux de nos collègues, j'ai déposé un amendement qui permettra au président de l'assemblée concernée, lorsque l'avis du Conseil d'Etat est sollicité pour une proposition de loi, de décret ou d'ordonnance, de désigner un délégué pour présenter la proposition au Conseil d'Etat et répondre aux questions éventuelles que celui-ci pourrait se poser.

Enfin, pour une fois, je crois pouvoir dire que nous devons être en présence d'un bon texte, sur le plan légistique en tout cas, puisque nous avons fait appel à une disposition de la loi sur le Conseil d'Etat et nous lui avons demandé de rédiger lui-même le texte qui est soumis aujourd'hui à la discussion en séance plénière de la Chambre.

redelijke termijn worden verstrekt. Die oplossing kwam tot stand met het volle akkoord van de Raad van State. Ingaand op de suggestie van twee van onze collega's, heb ik een amendement ingediend dat, wanneer het advies van de Raad van State wordt gevraagd over een voorstel van wet, van decreet of van ordonnantie, de voorzitter van de vergadering in kwestie de mogelijkheid geeft om een afgevaardigde aan te wijzen om het voorstel voor de Raad van State toe te lichten en om te antwoorden op mogelijke vragen van de Raad. Tot slot hebben we dit keer te maken met een vanuit legistiek oogpunt goede tekst, want we hebben een beroep gedaan op een bepaling van de wet op de Raad van State en we hebben die instantie gevraagd de tekst zelf op te stellen.

Le **président**: Monsieur le ministre, je vous remercie. Il est évident qu'avec un peu d'humour, vous comprendrez qu'il y a parfois des propositions dont le président de la Chambre se demande quel représentant il devrait désigner pour les défendre au Conseil d'Etat! Ceci est un langage hermétique que comprennent ceux qui doivent comprendre!

De **voorzitter**: Waarvoor dank, mijnheer de minister. Soms zijn er voorstellen waarvan de voorzitter van de Kamer zich afvraagt welke vertegenwoordiger hij zou kunnen aanwijzen om ze bij de Raad van State te verdedigen. Begrijpe wie kan.

01.04 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik denk dat ik juist zit met mijn interpretatie. De voorzitter kan bepalen of hij iemand stuurt.

01.04 Hugo Coveliers (VLD): La décision d'envoyer quelqu'un ou non ressortit au président.

De **voorzitter**: Ik weet dat wel maar er zijn reeds wetsvoorstellen geweest met een grote "w" waarvan ik niet goed wist wie van de indieners moest worden aangeduid.

01.05 Hugo Coveliers (VLD): U mag ook zelf gaan.

De **voorzitter**: Dat is juist en dat is misschien de zekerste oplossing.

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Je remercie le ministre pour le texte coordonné qui fait suite au dépôt du projet de loi. Il permet de voir avec précision les modifications écrites en italique. C'est une bonne mesure, je l'ai imposée et je m'en réjouis. C'est beaucoup plus facile pour la clarté des débats.

Bespreking van de artikelen

Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(2131/9)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(2131/9)**

Het wetsontwerp telt 14 artikelen.

Le projet de loi compte 14 articles.

Ingediende amendementen:

Amendements déposés:

Art. 1bis (n)

- 3: Geert Bourgeois c.s. (2131/2)

- 48: Geert Bourgeois (2131/7)

Art. 2

- 49: Bart Laeremans (2131/7)

Art. 2bis (n)

- 50: Bart Laeremans (2131/7)

Art. 6bis (n)

- 2: Geert Bourgeois c.s. (2131/2)

De stemming over de amendementen en het artikel wordt aangehouden,

Le vote sur les amendements et l'article est réservé,

De artikelen 1, 3 tot 14 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 1, 3 à 14 sont adoptés article par article.

Het artikel 5 maakt het de voorzitter mogelijk om iemand aan te duiden en desnoods zichzelf aan te duiden.

Wij zullen in ons eigen Reglement de bepaling moeten wijzigen dat op vraag van de voorzitter of een bepaald deel van de Kamer het advies van de Raad van State kan worden gevraagd binnen de drie dagen. Deze termijn zal wellicht moeten worden aangepast, willen wij op een homogene manier werken en daarvoor vijf dagen voorzien. Ik zal dit ook laten bekijken bij de henummering, de coördinatie en de verbetering van ons Reglement om daar gelijklopend te zijn met wat in de wet wordt gesuggereerd.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen, artikel 2 en het geheel zal later plaatsvinden.

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements, l'article 2 réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

02 Wetsvoorstel van de heer Olivier Chastel, mevrouw Joke Schauvliege, de heer Dirk Van der Maelen, mevrouw Muriel Gerken en de heren Joos Wauters en Raymond Langendries tot wijziging van de wet van 22 maart 1995 tot instelling van federale ombudsmannen (2023/1 tot 4)

- Wetsvoorstel van de heer Gerolf Annemans tot wijziging van de wet van 22 maart 1995 tot instelling van federale ombudsmannen (2024/1 en 2)

02 Proposition de loi de M. Olivier Chastel, Mme Joke Schauvliege, M. Dirk Van der Maelen, Mme Muriel Gerken et MM. Joos Wauters et Raymond Langendries modifiant la loi du 22 mars 1995 instaurant des médiateurs fédéraux (2023/1 à 4)

- Proposition de loi de M. Gerolf Annemans modifiant la loi du 22 mars 1995 instaurant des médiateurs fédéraux. (2024/1 et 2)

Ik stel u voor een enkele bespreking aan deze twee wetsvoorstellen te wijden (*Instemming*)

Je vous propose de consacrer une seule discussion à ces deux propositions de loi (*Assentiment*)

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

M. André Frédéric, rapporteur, se réfère au rapport écrit.

02.01 **Hugo Coveliers** (VLD): Voorzitter, ik zal vanop mijn bank spreken, zo kunnen wij elkaar in de ogen kijken. Mevrouw Brepoels maakt de opmerking ook in mijn ogen te willen kijken, maar ik kan onmogelijk een driehoeksverhouding realiseren met mijn ogen. Vandaar dat zij nu even zal moeten wachten.

Mijnheer de voorzitter, in de commissie ging de discussie over de vraag of de huidige ombudsmannen, na een evaluatie, voor een nieuwe termijn van zes jaar zouden worden aangeduid of niet. In het oorspronkelijk voorstel was voorzien dat dit zou gebeuren. Samen met collega Frédéric heb ik een amendement ingediend, niet omdat wij iets zouden hebben tegen het huidige college van ombudsmannen, maar wel omdat wij vinden dat een procedure van quasi automatische heraanstelling van de zittende ombudsmannen niet kon. Daarom hebben wij gesteld dat men een nieuwe oproep moet doen en dat de huidige ombudsmannen zich kandidaat kunnen stellen. Uiteindelijk zou dan de beste van degenen die zich kandidaat hebben gesteld, kunnen worden aangeduid. De huidige ombudsmannen hebben eigenlijk comparatief een voordeel vermits zij de huidige job uiteraard kennen en eventueel daar een voordeel bij kunnen hebben. Dat is het enige waarover de discussie is gegaan. Uiteindelijk ging de meerderheid in de commissie daarmee akkoord en heeft zij dat ook goedgekeurd. Dat is ook zo aanvaard. Ik wilde dit even toelichten, omdat wij dit niet hebben gedaan omwille van enig vooroordeel tegen de huidige ombudsmannen.

Ten tweede, de kritiek werd geuit dat als dit voorstel niet werd goedgekeurd voor het einde van het mandaat, er een juridisch vacuüm zou ontstaan. Ik denk dat de minister in de commissie duidelijk heeft aangetoond dat de theorie van de continuïteit van de openbare dienst ervoor zorgt dat dit vacuüm niet bestaat. Wij zullen deze tekst goedkeuren, in de hoop dat men zo snel mogelijk tot de evaluatie van de kandidaten komt. Aan die kandidaten worden trouwens zeer hoge normen gesteld, vooral qua talenkennis. Zo kan men twee nieuwe ombudslieden – man/vrouw – aanduiden.

Le **président**: Monsieur le ministre, cette proposition de loi a fait l'objet d'une négociation consensuelle entre tous les parlementaires. Ensuite, un amendement a été déposé par nos collègues Frédéric et Coveliers, amendement qui a été discuté en commission où une majorité s'est dégagée. Nous avons décidé de maintenir encore, pendant quatre mois dans l'exercice de leur fonction les deux médiateurs actuels. Néanmoins, il faudra se mettre rapidement à la tâche pour opérer une sélection ou fixer les conditions de confirmation dans le sens indiqué par M. Coveliers.

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen

02.01 **Hugo Coveliers** (VLD): La discussion en commission a porté sur la question de savoir si le mandat des médiateurs pouvait être renouvelé pour six ans après évaluation, comme le prévoyait le texte initial. J'ai estimé qu'une désignation automatique n'était pas souhaitable et j'ai déposé un amendement conjointement avec M. Frédéric afin de permettre à tous de se porter candidats, y compris les médiateurs sortants. Une majorité s'est prononcée en faveur de cet amendement. Cela ne signifie toutefois pas que nous ayons des reproches à adresser aux médiateurs actuels.

Le fait que cette loi n'ait pas été adoptée avant la fin de leur mandat ne crée aucun vide juridique, car la théorie de la continuité du service public s'applique.

Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(2023/4)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(2023/4)**

Het wetsvoorstel telt 4 artikelen.

La proposition de loi compte 4 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal morgen, donderdag 16 januari 2003, plaatsvinden.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu demain, jeudi 16 janvier 2003.

03 Wetsvoorstel van de dames Karine Lalieux, Muriel Gerken en Leen Laenens en de heer Raymond Langendries tot reglementering van de boekenprijs (2075/1 tot 4)

- Wetsvoorstel van de heer Servais Verherstraeten en de dames Trees Pieters en Simonne Creyf tot reglementering van de boekenprijs (2074/1 en 2)

03 Proposition de loi de Mmes Karine Lalieux, Muriel Gerken et Leen Laenens et M. Raymond Langendries réglementant le prix du livre (2075/1 à 4)

- Proposition de loi de M. Servais Verherstraeten et Mmes Trees Pieters et Simonne Creyf réglementant le prix du livre (2074/1 et 2)

03.01 Daniel Bacquelaine (MR): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, après le vote en commission relatif à cette proposition de loi sur le prix du livre, un certain nombre de remarques pertinentes ont été émises de la part des milieux concernés, qu'il s'agisse du milieu des éditeurs ou de celui des libraires. Par rapport à cette proposition, un large consensus est intervenu, mais des améliorations pourraient y être apportées de manière sensible dans certains domaines, notamment celui de la bande dessinée. C'est la raison pour laquelle, au vu de la pertinence des amendements qui sont proposés, je suggère que le problème puisse être réétudié en commission et donc de ne pas procéder à son vote définitif, demain, ni à son examen aujourd'hui, mais plutôt de le renvoyer en commission afin que les amendements y soient, à nouveau, examinés.

03.01 Daniel Bacquelaine (MR): Na de stemming in de commissie is gebleken dat de mensen in het veld een aantal pertinente opmerkingen hebben. Wij stellen derhalve voor het ontwerp opnieuw naar de commissie te verzenden om de voorgestelde amendementen te bespreken.

Le **président**: Cela me paraît une position sage.

De **voorzitter**: Dat lijkt mij een verstandige opstelling.

03.02 Karine Lalieux (PS): Monsieur le président, ayant lu les amendements, je voudrais soutenir la proposition du renvoi en commission avec l'espérance effectivement que ce soit le premier point à l'ordre du jour de la commission de l'Economie de mercredi prochain et qu'il n'y ait retardement des débats.

03.02 Karine Lalieux (PS): Ik heb de amendementen gelezen en steun de voorgestelde verzending naar de commissie, in de hoop dat een en ander volgende woensdag als eerste punt op de agenda door de commissie voor het Bedrijfsleven kan worden behandeld.

03.03 Frieda Brepoels (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, wij vernamen vanmorgen reeds in de Conferentie van voorzitters dat de heer Bacquellaine dit voorstel terug naar de commissie wilde verzenden. Er werd met betrekking tot de wijziging van de agenda geen akkoord bereikt in de Conferentie van voorzitters. Ik heb de amendementen ook nog niet gezien. Ik weet niet of ze al werden rondgedeeld. Mevrouw Lalieux zegt dat zij ze heeft gelezen en dat ze het heel logisch vindt.

Mijnheer de voorzitter, ik weet niet op welk artikel van het Reglement wij ons steunen. Ik denk echter dat in artikel 28quater heel duidelijk is bepaald dat indien wij de agenda willen wijzigen, dit kan. Er moet dan echter een stemming komen op uw voorstel of op dat van de regering. Ik zie niet goed in hoe wij dat op dit ogenblik kunnen doen.

De **voorzitter**: Tenzij u tot een akkoord komt. Als er een consensus is, mag ik dat doen.

03.04 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik kan het u wat dat betreft gemakkelijk maken. Er zal namelijk geen consensus zijn.

De **voorzitter**: Er zal geen consensus zijn?

03.05 Servais Verherstraeten (CD&V): Ik vraag mij het volgende af. Er is hier een voorstel tot uitstel of tot verzending waartegen ik mij hoe dan ook verzet. Er liggen bovendien op dit ogenblik twee voorstellen ter bespreking. Ook mijn voorstel ligt ter bespreking en daarvoor vraagt men zelfs de verzending niet. Ik wens dat de Kamer zich daarover uitspreekt. Ik wens hoe dan ook prioriteit te geven aan het voorstel van collega Lalieux, dit uiteraard op voorwaarde dat het ook hic et nunc wordt behandeld en erover ook deze week wordt gestemd.

Mijnheer de voorzitter, dat er amendementen worden ingediend – ze zijn in de verste verte nog niet goedgekeurd – betekent nog niet dat men zomaar om de verzending kan vragen. Ik stel me zelfs de vraag of deze amendementen ontvankelijk zijn. Hebben deze amendementen voldoende steun? Hebben zij de steun van vijf leden? Ik zie dit niet. Dan moeten de vijf leden zich daarover maar uitspreken, als zij deze verzending steunen. Zolang die steun er echter niet is, mijnheer de voorzitter, zijn ze wat mij betreft zelfs onontvankelijk en dit in toepassing van artikel 71 van het Reglement. Laten wij een kat een kat noemen. De fractievoorzitter van MR zegt dat er “un large consensus” bestaat. Als we de media de laatste dagen hebben gehoord, gezien en gelezen, dan denk ik dat die “large consensus” er niet is. Er doet zich alleen het probleem voor dat de meerderheid intern verdeeld is en men wil het natuurlijk naar Sint-Juttemis sturen. Collega Lalieux, men wenst geen uitstel, maar wel afstel. Ik moet mij daartegen dan ook verzetten. Ik denk dat hier de parlementaire democratie wordt gefnuikt. Ik doe een beroep op uw ambt, mijnheer de voorzitter, om terzake de parlementaire democratie te laten spelen.

De **voorzitter**: Die arme parlementaire democratie heeft al veel afgezien de laatste tijd. Ik kan natuurlijk ook voorstellen dat per zitten en opstaan wordt gestemd.

03.03 Frieda Brepoels (VU&ID): La Conférence des présidents de ce matin n'est pas parvenue à un accord concernant le renvoi en commission. Je n'ai pas encore pris connaissance de ces amendements.

Toute modification de l'ordre du jour doit faire l'objet d'un vote.

Le **président**: A moins qu'il n'y ait un consensus.

03.05 Servais Verherstraeten (CD&V): Il n'y a pas de consensus. Je m'oppose à cette modification. La Chambre doit se prononcer sur ma proposition et sur celle de Mme Lalieux.

On ne peut requérir un renvoi tout simplement parce que des amendements ont été déposés. Par ailleurs, ces amendements ont-ils bien été déclarés recevables? Ont-ils été appuyés?

Il n'est nullement question de large consensus, la majorité est divisée. En réalité, on ne recherche pas à différer, mais à abandonner la discussion. On sabote le débat parlementaire.

03.06 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer de voorzitter, dat wou ik u net zeggen. De situatie is als volgt. Ten eerste, er is een voorstel tot verzending. Uiteraard, als een voorstel terug naar de commissie gaat, moet het andere ook terug. Zo werd dat ook in de commissie besproken.

Ten tweede, indien daarover een stemming moet komen, moeten wij dat doen bij zitten en opstaan. Er zijn immers geen acht leden aanwezig die de stemming vragen. Ik stel u dus inderdaad voor bij zitten en opstaan te stemmen over de vraag om verzending.

De **voorzitter**: U zegt de bepalingen van artikel 71, dat ik aan het herlezen was.

*De verzending van de voorstellen naar de commissie wordt bij zitten en opstaan aangenomen.
Le renvoi des propositions en commission est adopté par assis et levé.*

03.07 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik denk dat wij hier een fraai staaltje te zien krijgen van wat open debatcultuur voor de paars-groene meerderheid betekent. De open debatcultuur heeft blijkbaar limieten. En wat is de limiet hier? Zolang men zich bij paars-groen kan profileren ten opzichte van zijn eigen achterban, mag iedereen zijn ding doen. Zodra er echter beslissingen moeten vallen, zodra er wetgeving moet worden goedgekeurd, moet de meerderheid opnieuw aaneenklitten. Dan kan er geen open debatcultuur meer zijn. Dan moet het Parlement verstikt worden en mag het zijn rol terzake niet spelen.

Collega Lalieux, ik voorspel u: van uitstel komt afstel. Al degenen en alle fracties die, ten eerste, dit voorstel in de commissie mee hebben ingediend en, ten tweede, het in de commissie hebben goedgekeurd, en die nu het uitstel ervan mee hebben goedgekeurd, moeten beseffen wat zij gedaan hebben. Zij hebben hun eigen voorstel ten grave gedragen. Ik wens hen daarvoor te feliciteren. Maar wij zullen de sector daarover inlichten.

03.08 Karine Lalieux (PS): Je souhaite répondre brièvement à M. Verherstraeten. Je tiens à préciser que cette proposition n'est en aucun cas abandonnée par le groupe socialiste ni, je pense, par les autres signataires. Nous ferons ce qu'il faut en commission pour que ce débat avance le plus rapidement possible.

Je regrette que le débat en commission n'ait pas eu lieu; je regrette également que certains parlementaires de groupes de la majorité ayant voté à l'unanimité aient fait des déclarations à la presse trois semaines plus tard. Il me semble que nous sommes ici pour faire un travail sérieux. Je regrette ce qui s'est passé.

Je le répète, le débat parlementaire aura lieu, cette proposition n'est pas abandonnée par les signataires, nous reviendrons le plus rapidement possible ici et nous verrons le vote en séance plénière.

03.09 Frieda Brepoels (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, op welke artikelen werden er amendementen ingediend door de heer Bacquelaine?

De **voorzitter**: Er werd een amendement ingediend op artikel 4 voor

03.06 Hugo Coveliers (VLD): Si l'on renvoie l'une de ces propositions en commission, l'autre y sera également renvoyée automatiquement. Le vote n'étant pas demandé par huit membres au moins, nous voterons par assis et levé.

03.07 Servais Verherstraeten (CD&V): Voilà une belle illustration de la "culture du débat ouvert": tant qu'on peut se profiler à l'égard de sa base, tout est possible. Au moment de voter, on suit le troupeau. Le Parlement ne peut jouer son rôle, ce report mènera à l'abandon.

03.08 Karine Lalieux (PS): De PS-fractie heeft dat voorstel helemaal niet laten varen. Het debat en de stemming zullen binnenkort plaatsvinden in de plenaire vergadering.

03.09 Frieda Brepoels (VU&ID): Quels articles ont-ils fait l'objet d'amendements?

Le **président**: Il y en a un aux

een 4bis, op artikel 5 en op artikel 7 tweemaal. Het is vrij ingewikkeld.

03.10 Frieda Brepoels (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, als ik de draagwijdte van artikel 71 van het Reglement, dat u hanteerde, goed begrijp, is het zo dat men inderdaad amendementen naar de commissie kan terugsturen en dat op dat ogenblik de bespreking of de beraadslaging over het betrokken artikel wordt geschorst, maar niet de bespreking over het volledige voorstel.

articles 4, 4bis, 5 et deux à l'article 7.

03.10 Frieda Brepoels (VU&ID): Aux termes de l'article 71 du Règlement, des amendements peuvent être renvoyés en commission mais cela n'implique que la suspension de l'examen des articles concernés et pas de l'ensemble de la proposition.

De **voorzitter**: Nee, nee.

03.11 Frieda Brepoels (VU&ID): Dat betekent dat wij de algemene bespreking kunnen aanvatten en ook de artikelen bespreken waarop geen amendementen werden ingediend.

De **voorzitter**: Het voorstel van de heer Bacquelaine bestond in "le renvoi en commission du point 4 de l'agenda".

Le **président**: La proposition approuvée consistait à reporter l'ensemble de la proposition de loi. Cette procédure a déjà été fréquemment appliquée.

De reden van dit verzoek was omdat er amendementen waren ingediend.

03.12 Frieda Brepoels (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, u verwijst naar artikel 71 van het Reglement, nietwaar?

De **voorzitter**: De heer Bacquelaine vroeg om de verzending naar de commissie om de volgende reden: "parce qu'il y a des amendements, je demande le retour en commission".

03.13 Frieda Brepoels (VU&ID): In het Reglement staat uitdrukkelijk dat zulks mogelijk is, maar dat dan alleen de beraadslaging over de betrokken artikelen wordt geschorst en maar niet de volledige bespreking.

De **voorzitter**: Ik heb daarover laten stemmen bij zitten en opstaan.

03.14 Frieda Brepoels (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, in het Reglement staat nergens geschreven dat dit kan.

De **voorzitter**: Dat gebeurde nochtans al vaker.

03.15 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer de voorzitter, de amendementen van collega Bacquelaine zijn zo allesomvattend dat ze eigenlijk een impact hebben op alle artikelen.

03.15 Hugo Coveliers (VLD): De toute manière, la portée des amendements est tellement vaste qu'ils concernent l'ensemble de la proposition

De **voorzitter**: Des te meer dat ze door collega Maingain zijn ondertekend.

03.16 Hugo Coveliers (VLD): Ja, inderdaad.

03.17 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer de voorzitter, krijgen die amendementen de steun van vijf leden? Wij kunnen geen renvoi van amendementen overwegen waarvan niet blijkt dat vijf leden ze hebben gesteund. Dit moet hier blijken. Hebben vijf leden die amendementen gesteund? Collega Coenen, gaat u de

03.17 Servais Verherstraeten (CD&V): Mais sont-ils bien appuyés par cinq membres?

amendementen ook steunen?

De **voorzitter**: Die discussie was al voorbij.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

De vergadering wordt gesloten om 20.21 uur. Volgende vergadering donderdag 16 januari 2003 om 14.15 uur.

La séance est levée à 20.21 heures. Prochaine séance le jeudi 16 janvier 2003 à 14.15 heures.